

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม, สำนักงาน. ความเป็นมาของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม, 2521.

_____. 16 ปีกับการปฏิรูปที่ดิน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม, 2534.

เกษตรสาป่างเผยแรงงาน ไวน์นาหัด หวันอนาคดหมดแน. มดิขนรายวัน

(20 กันยายน 2534): 20.

แก้วสรร อติโพธิ. กฎหมายกับปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในภาคเกษตรกรรม.

ใน เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่องกฎหมายเสริมหรือถ่วงการ

พัฒนาเศรษฐกิจไทย. หน้า 210-237. กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.

คณะกรรมการประสานงานองค์กรเอกชนพัฒนาชนบท. วิกฤตการณ์ที่ดินเกษตรกรรมและทางเลือก

ในการแก้ปัญหา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

จัดรูปที่ดิน, สำนักงาน. การจัดรูปที่ดิน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานจัดรูปที่ดิน,

ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

700,000 โฉนดที่ดินหาย. ธุรกิจที่ดิน 7 (กรกฎาคม 2533): 27.

จุฑารัตน์ บางยี่ขัน และ สันธิ์ บางยี่ขัน. การเมืองและการจัดที่ดิน. พิมพ์ครั้งที่ 7.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2530.

ชลีภากร วีรพลิน. พื้นที่สีเขียวของกรุงเทพ. จุลสารสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร:

สำนักงานสิ่งแวดล้อม, 2525. (อัดสำเนา)

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒน์ศานต์. การปฏิรูปที่ดิน การจัดรูปที่ดิน. ใน เอกสารการสอนชุด

วิชากฎหมายทรัพย์สิน หน่วย 1-8. หน้า 210. กรุงเทพมหานคร:

ฝ่ายการพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช, 2532.

ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. รัฐกับสังคม : ไตรลักษณ์ะรัฐไทยในพหุสังคมสยาม.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

ไชยวงศ์ ชูชาติ. ความเป็นมาของการปฏิรูปที่ดินในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม, 2521.

ซีเกสาร์ ทานาเบ้. การชลประทานเพื่อการเกษตรในประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย.

วารสารธรรมศาสตร์ 5 (ตุลาคม 2518-มกราคม 2519): 70.

เดชา ศิริภัทร. ปัจจุบันและอนาคตของเกษตรกรรมทางเลือกในประเทศไทย. วารสาร

เศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ 9 (ธันวาคม 2533): 93.

ทางออกที่ดินทำกินในเขตป่า รัฐต้องจริงจังให้ความชอบธรรมแก่ผู้อยู่ในเขตป่า.

จดหมายข่าวสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (มิถุนายน-ธันวาคม 2533): 10.

ทิศทางของแผนฟื้นฟูการเกษตร. ใน คู่มือการปฏิบัติงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2535.

หน้า 17. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2535.

ธีระ อักษรกุล. รายงานแนวโน้มการเติบโตของนิคมอุตสาหกรรมในประเทศไทย.

กรุงเทพมหานคร: บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2535. (อัดสำเนา)

ธีระ พันธุมวนิชและพวก. ภาพรวมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของประเทศไทย.

เอกสารประกอบการสัมมนา "ปฏิรูปที่ดิน - ความหวังที่เฝ้าคอยของเกษตรกรไทย".

กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2532.

บทบรรณาธิการ. ฐานเศรษฐกิจ (1 ตุลาคม 2533): 2.

ประชุมศิลาจารึก ภาค 1 จารึกสุโขทัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515.

ประกายภัทร นิยม. การใช้ที่ดินและการผังเมือง. ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมาย

สิ่งแวดล้อม. หน้า 179 - 219. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย

ธรรมาธิราช, 2533.

ประมุข เพชรสว่าง. ป่าไม้กับที่ดินทำกิน: ข้อเท็จจริง ปัญหาและข้อเสนอแนะ.

กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายศึกษา สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย,

2534.

- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. การพัฒนาชนบท การปฏิรูปที่ดินและปัญหาแรงงานชนบท ใน จตุรงค์ บุญรัตนสุนทร (บรรณาธิการ), วิถีวิทยาศาสตร์สังคมไทย วิถีใหม่แห่งการพัฒนา. หน้า 220. กรุงเทพมหานคร: เอดิชั่น เพรสโปรดักท์, 2535.
- ผังเมือง, กอง. รายงานการศึกษาการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2510 และ พ.ศ.2524. กรุงเทพมหานคร: กองผังเมือง สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร, 2527.
- พัฒนาที่ดิน, กรม. รายงานประจำปีกรมพัฒนาที่ดิน. กรุงเทพมหานคร: กรมพัฒนาที่ดิน, 2532.
- _____. คำอธิบายพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2526. กรุงเทพมหานคร: กรมพัฒนาที่ดิน, 2527.
- _____. ปัญหาทรัพยากรที่ดินของประเทศไทย. รายงานประจำปี 2532. กรุงเทพมหานคร: กรมพัฒนาที่ดิน, 2533.
- ไพฑูรย์ พะลาณะสุด. การจัดรูปที่ดิน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 2534. (อัดสำเนา).
- วิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, สถาบัน. ระบบบริหารงานที่ดิน. เอกสารประกอบ รายงานการศึกษาเรื่องนโยบายที่ดินของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2529. (อัดสำเนา)
- _____. ภาพรวมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม. เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องปฏิรูปที่ดิน-ความหวังที่เฝ้าคอยของเกษตรกรไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2532.
- _____. นโยบายที่ดินของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2529.
- วิจัย ขจรปรีดานนท์. ผังเมืองกับการอนุรักษ์. กรุงเทพมหานคร: กองผังเมืองเฉพาะ สำนักผังเมือง, ม.ป.ป. (อัดสำเนา).
- ศิริ เกวลินสถิตย์. คำอธิบายประมวลกฎหมายที่ดิน. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, 2531.
- เศรษฐกิจการเกษตร, สำนักงาน. รายงานประจำปี พ.ศ.2523-2529. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2530.

สมเจตน์ จันทวัฒน์. หลักการใช้ที่ดิน. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาปฐพีศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.

สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี, หนังสือที่ สร.308/2507 8 มกราคม 2507.

สุรจิต ไชวสีสกุล. การแก่งำไรที่ดิน. วารสารปฏิรูปที่ดิน 1 (2535-2536): 12.

สุวัฒนา สุภาโส. นโยบายการใช้ที่ดินเขตชานเมืองชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร กรณี
ศึกษาเพื่อวางแผนเสนอแนะการใช้ที่ดินในเขตลาดกระบัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

โสภณ ขมชาญ. การสูญเสียพื้นที่เกษตรกรรม ประเด็นปัญหาและนโยบาย. กรุงเทพมหานคร:
กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน, 2530.

อัมฤทธิ วงษ์ธัญชัย. 2536 ปีผ่านไปอย่างไร. พรีพเพอร์ตี มาร์เก็ต 2 (มกราคม 2536): 39.

อุตร ดันดีสุนทร (ผู้พูด). ปัญหาเกี่ยวกับที่ดิน [คำกล่าวเปิดประชุมสัมมนาเรื่องยุทธศาสตร์
การบริหารและการจัดการที่ดินทำกิน]. 19 เมษายน 2533.

ภาษาต่างประเทศ

David Papenoe. The British New Town-a middle way?. in The Suburban
Environment. Chicago : the University of Chicago prees, 1982

Dhira Phantumvanit, and Pamayotou, T. Industrainization and
Environmental Quaility: Paying the price, The 1990 TDRI Year-end
Conference, pp.115. Pattaya, 1990.

တကမ္ဘာ

ภาคผนวก ก

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ดังต่อไปนี้

(1) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 6 เพื่อเพิ่มเลขathiการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรผู้แทนการทรงการคลัง และกรรมการอื่นอีกไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการในคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง

(2) เพิ่ม (11 ทวิ) ของมาตรา 13 เพื่อให้อำนาจคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางวางระเบียบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของกองทุนจัดรูปที่ดินที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 50 ทวิ

(3) เพิ่ม (8 ทวิ) ของมาตรา 14 เพื่อให้อำนาจคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดวางข้อบังคับเกี่ยวกับการเปิดหรือปิดประตูกักน้ำหรือสิ่งอื่น ที่ใช้ในการบังคับน้ำเข้าสู่ที่ดินของเจ้าของที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

(4) เพิ่มมาตรา 47 ทวิ เพื่อเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการรักษาระบบชลประทานและการระบายน้ำ ถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา และสิ่งสาธารณประโยชน์ที่ใช้ร่วมกันในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

(5) เพิ่มหมวด 3 ทวิ กองทุนจัดรูปที่ดิน มาตรา 50 ทวิ และมาตรา 50 ตริ เพื่อกำหนดให้มีกองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อใช้จ่ายในการจัดรูปที่ดิน และให้การช่วยเหลือทางการเงินแก่เจ้าของที่ดินโดยผ่านสถาบันการเงินภายในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน และเขตที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดเป็นท้องที่ที่จะสำรวจเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดินตามมาตรา 25

(6) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 52 เพื่อเพิ่มเติมบทกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับเกี่ยวกับการเปิดหรือปิดประตูกักน้ำ หรือสิ่งอื่นที่ใช้ในการบังคับน้ำเข้าสู่ที่ดินของเจ้าของที่ดิน และสำหรับผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติเกี่ยวกับการรักษาระบบชลประทานและการระบายน้ำ ถนนหรือทาง

ลำเลียงในไรรู้และสิ่งสาธารณประโยชน์ที่เข้าร่วมกันในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน และปรับปรุงบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัตินี้โดยกำหนดให้มีโทษจำคุกด้วย

เหตุผล

โดยที่ในปัจจุบันนี้พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ยังมีได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการรักษาระบบชลประทานและการระบายน้ำ ถนนหรือทางลำเลียงในไรรู้และสิ่งสาธารณประโยชน์ที่เข้าร่วมกัน และยังมีได้มีบทบัญญัติให้วางข้อบังคับเกี่ยวกับการเปิดหรือปิดประตูกักน้ำหรือสิ่งอื่นที่ใช้ในการบังคับน้ำเข้าสู่ที่ดินของเจ้าของที่ดินในโครงการจัดรูปที่ดิน ตลอดจนยังมีได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับกองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเพื่อการจัดรูปที่ดิน และให้การช่วยเหลือทางการเงิน แก่เจ้าของที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดินและ เขตที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดเป็นท้องที่ที่จำสำรวจเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดินตามมาตรา 25 และนอกจากนั้นบทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดิน ได้กำหนดไว้เฉพาะโทษปรับเท่านั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยเพิ่มบทบัญญัติดังกล่าวและปรับปรุงบทกำหนดโทษให้มีโทษจำคุกด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

จัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

.....
.....
มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ."

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 6 ให้มีคณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกลางขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง" ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการ อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมอัยการ อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมการพัฒนารุมนชน อธิบดีกรมทางหลวง ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่เกินเจ็ดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งและให้หัวหน้า

สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ"

มาตรา 4 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (11 ทวิ) ของมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2517

"(11 ทวิ) วางระเบียบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของกองทุนจัดรูปที่ดินตามมาตรา 50 ทวิ"

มาตรา 5 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (8 ทวิ) ของมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2517

"(8 ทวิ) วางข้อบังคับเกี่ยวกับการเปิดหรือปิดประตูกักน้ำหรือสิ่งอื่นที่ใช้ในการบังคับน้ำเข้าสู่ที่ดินของเจ้าของที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน"

มาตรา 6 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 47 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2517

"มาตรา 47 ทวิ ในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

(1) ปล่องสัตว์ใด ๆ หรือเทหรือทิ้งสิ่งใด ๆ หรือปลูกพืชพันธุ์ใด ๆ ลงในคูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา ซึ่งคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดสร้างขึ้น อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่งานจัดรูปที่ดิน

(2) ปิดกั้น สร้างทาบ หรือปลูกสร้างสิ่งใด ๆ ลงในคูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา ซึ่งคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดสร้างขึ้น หรือ

(3) ทำลายหรือทำให้เสียหายแก่คัน คูส่งน้ำ คูระบายน้ำ ประตูกักน้ำ ทาบ เขื่อน หรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ในการบังคับน้ำหรือระบบชลประทานและการระบายน้ำ ถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา หรือสิ่งสาธารณประโยชน์ที่เข้าร่วมกัน ซึ่งคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดสร้างขึ้น"

มาตรา 7 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด 3 ทวิ กองทุนจัดรูปที่ดินมาตรา 50 ทวิ และมาตรา 50 ตริ แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2517

หมวด 3 ทวิ

กองทุนจัดรูปที่ดิน

มาตรา 50 ทวิ ให้จัดกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า "กองทุนจัดรูปที่ดิน" ในกระทรวงการคลัง ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินตามมาตรา 50 ตริ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายใน

การจัดรูปที่ดิน

รายได้ที่ได้รับจากการจัดรูปที่ดิน ให้ส่งเข้าบัญชีกองทุนจัดรูปที่ดิน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

การใช้จ่ายเงินของกองทุนจัดรูปที่ดินให้กระทำได้เฉพาะเพื่อการจัดรูปที่ดิน หรือเพื่อการช่วยเหลือทางการเงินหรือให้สินเชื่อแก่บรรดาเจ้าของที่ดินโดยผ่านสถาบันการเงินภายในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน หรือเขตที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดเป็นท้องที่ ที่จะสำรวจเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดินตามมาตรา 25 ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางกำหนดโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

รายงานการรับจ่ายเงิน เมื่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้ว ให้ทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอรัฐสภาทราบ

ให้กระทรวงการคลังเก็บรักษาเงินกองทุนจัดรูปที่ดิน และเบิกจ่ายจากกองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 50 ตี กองทุนจัดรูปที่ดินประกอบด้วย

(1) เงินที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน

(2) เงินที่ได้รับจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

(3) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากรัฐบาล หรือแหล่งต่าง ๆ ภายในประเทศหรือต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

(4) เงิน ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางได้รับเกี่ยวกับการดำเนินการจัดรูปที่ดิน รวมทั้งเงินค่าใช้จ่ายในการจัดรูปที่ดินที่เจ้าของที่ดิน หรือผู้ที่ได้รับสิทธิในที่ดินชำระหรือค้างชำระตามมาตรา 46"

มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 52 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับของคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดตามมาตรา 14 (8 ทวิ) หรือฝ่าฝืนมาตรา 45 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 47 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

ภาคผนวก ข

ร่างหลักการและเหตุผล
ในการแก้ไขพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2526

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2526

เหตุผล

1. เนื่องจากที่ดินที่เหมาะสมต่อการเกษตรมีอยู่จำกัด แต่ความต้องการที่ดินเพื่อใช้ผลิตทางการเกษตรจะเพิ่มขึ้นในอนาคต จึงจำเป็นต้องรักษาพื้นที่ที่ทำการเกษตรที่เหมาะสมไว้ หากปล่อยให้ลดลงเพราะถูกนำไปใช้ในกิจกรรมอื่นแล้ว จะทำให้การผลิตทางการเกษตรไม่เพียงพอต่อประชากรที่เพิ่มขึ้น และยังเป็นสาเหตุที่ทำให้มีการบุกรุกทำลายป่าต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

2. รัฐได้ลงทุนในด้านวิสาหกิจพื้นฐานที่จำเป็นในพื้นที่เกษตรกรรมไปแล้วเป็นจำนวนมาก หากเปลี่ยนสภาพไปใช้เพื่อกิจกรรมอื่น นอกจากจะเป็นการผิดวัตถุประสงค์เดิม อันทำให้รัฐต้องเสียเงินที่ลงทุนไปแล้ว ยังก่อให้เกิดมลภาวะต่อพื้นที่เกษตรกรรมในบริเวณใกล้เคียงอีกด้วย
จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน

แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 3, มาตรา 5, มาตรา 5 ทวิ, มาตรา 5 ตริ, มาตรา 16, มาตรา 16 ทวิ ดังนี้

มาตรา 3 เพิ่มนิยาม ดังนี้

" เกษตรกรรม " หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และการอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

" เขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม " หมายความว่า เขตที่ดินที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม

มาตรา 5 เพิ่มเติมอนุมาตรา 7 และ 8 ดังนี้

(7) พิจารณากำหนดเขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม และขยายหรือเพิกถอนเขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม ตามมาตรา 5 ทวิ

อนุมาตรา 8

(8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เพิ่มเติมมาตรา 5 ทวิ ดังนี้

มาตรา 5 ทวิ เมื่อเป็นการเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใด ที่มีการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและเป็นบริเวณที่ดินที่มีความเหมาะสมในการเกษตร เพื่อรักษาพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศ ก็ให้มีอำนาจกระทำได้โดยประกาศเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงแนวเขตบริเวณที่กำหนดแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า "เขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม"

ภายในเขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม ห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินเพื่อการอื่น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง การขยายหรือการเพิกถอนเขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ในกรณีที่มีข้เป็นการเพิกถอนเขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด ให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงในแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย

เพิ่มเติมมาตรา 5 ตริ ดังนี้

มาตรา 5 ตริ เมื่อได้กำหนดพื้นที่ใดเป็นเขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม และรัฐมนตรีได้

แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาเขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมนั้นแล้ว ให้พนักงาน
เจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

- (1) เข้าไปตรวจสอบดูแลในเขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม
- (2) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใด งดเว้นการกระทำใด ๆ ในเขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม ในกรณีที่มีข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้
- (3) เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่เขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวต่อผู้เกี่ยวข้อง
บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 16 ดังนี้

มาตรา 16 ผู้ใดขัดขวางพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการตามมาตรา 5 ตี หรือมาตรา
12 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

เพิ่มเติมมาตรา 16 ทวิ ดังนี้

มาตรา 16 ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 5 ทวิ วรรคสองหรือมาตรา 5 ตี (2) ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิด เปลี่ยนการไว้ที่ดินกลับคืนสู่สภาพพื้นที่
เกษตรกรรม

ภาคผนวก ค

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ว่าด้วย

การให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

พ.ศ. 2535

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 (8) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 "

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2533

ข้อ 4. ในระเบียบนี้

" เกษตรกร " หมายความว่า เกษตรกรซึ่งเป็นผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

" สถาบันเกษตรกร " หมายความว่า สถาบันเกษตรกรซึ่งเป็นผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

" หนังสือรับมอบที่ดิน " หมายความว่า หนังสือที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมอบให้แก่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร เพื่อแสดงให้ทราบถึงการได้รับมอบที่ดินและได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามแบบที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

" สัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย " หมายความว่า สัญญาที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จัดทำกับเกษตรกรที่ได้รับที่ดินเพิ่มขึ้นจากการจัดให้เกินกว่าที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด ตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 โดยตกลงว่าจะโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้เมื่อเกษตรกร ได้ชำระค่าชดเชยครบถ้วนแล้ว

" คณะกรรมการ " หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

" ส.ป.ก. " หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

" เลขธิการ " หมายความว่า เลขธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หมวด 1

การรับมอบที่ดิน

ข้อ 5. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศรายชื่อเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามระเบียบคณะกรรมการเกี่ยวกับการคัดเลือกเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหนังสือรับมอบที่ดินให้ผู้ได้รับการคัดเลือกและให้ผู้ได้รับการคัดเลือกลงลายมือชื่อในหนังสือรับมอบที่ดินไว้เป็นหลักฐาน

หากเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ ไม่ลงลายมือชื่อในหนังสือรับมอบที่ดิน ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือเตือนโดยทางไปรษณีย์ลงงทะเล เป็นตอบรับให้ผู้ได้รับการคัดเลือกมาลงลายมือชื่อรับมอบที่ดิน ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภายในกำหนดสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือเตือน หากผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ไม่มาลงลายมือชื่อในหนังสือรับมอบที่ดิน ณ สถานที่ที่กำหนดภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้นั้นหมดสิทธิในการได้รับคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้น

ข้อ 6. ในกรณีที่ได้รับคัดเลือกมิได้ เป็นผู้ถือครองที่ดินหรือมิได้ เป็นผู้เช่าที่ดินในที่ดินแปลงที่ได้รับการจัดให้อยู่เดิม ให้มีการนำชี้แนวเขตแปลงที่ดิน และให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งกำหนดวันเวลานำชี้แนวเขต ให้ผู้ได้รับการคัดเลือกทราบโดยให้ส่งหนังสือแจ้งก่อนถึงกำหนดนัดนำชี้แนวเขตล่วงหน้าไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน

เมื่อผู้ได้รับการคัดเลือกมาแสดงตนตามวัน เวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานว่าเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจริงหรือไม่ เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้วให้เจ้าหน้าที่แนบเขตแปลงที่ดินที่จัดให้ และให้ผู้ได้รับการคัดเลือกลงลายมือชื่อรับมอบที่ดินไว้เป็นหลักฐาน

ถ้าผู้ได้รับการคัดเลือกไม่มาแสดงตนตามวัน เวลาที่กำหนด โดยไม่มีเหตุอันสมควร และไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบ หรือมาแสดงตนแต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับมอบที่ดินไว้เป็นหลักฐาน ให้ผู้นั้นหมดสิทธิในการได้รับคัดเลือก เข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้น และให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจัดที่ดินนั้นให้แก่ผู้ได้รับการคัดเลือกผู้อื่นต่อไป

หมวด 2

การเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

ข้อ 7. เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับมอบที่ดินให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน มีหน้าที่ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มตามความสามารถและไม่นำที่ดินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่นไม่ว่าจะโดยการขาย ให้เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ หรือโดยพฤติกรรมใด ๆ ที่แสดงให้เห็นในลักษณะนั้น

(2) ยินยอมทำสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาจัดให้โดยมีค่าเช่า และต้องปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าว

(3) ไม่เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดิน จนเป็นเหตุให้ที่ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรม

(4) ไม่ขุดบ่อเพื่อการเกษตรเกินร้อยละห้าของเนื้อที่ที่ได้รับมอบ

(5) ไม่ปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างใด ๆ เว้นแต่การปลูกสร้างตามสมควรสำหรับโรงเรือน ที่อยู่อาศัย ยุ้งฉาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรของเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรนั้น

(6) ดูแลรักษาหมุดหลักฐานของ ส.ป.ก. และหลักเขตที่ดินในที่ดินที่ได้รับมอบมิให้เกิดชำรุดเสียหายหรือเคลื่อนย้ายไปจากตำแหน่งเดิม

(7) ไม่กระทำการใด ๆ ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งก่อสร้างใน

โครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การทำประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรอื่นและสภาพแวดล้อม

(8) ปฏิบัติตามมติคณะกรรมการและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

(9) ปฏิบัติตามสัญญาที่ยืมที่ทำกับ ส.ป.ก. และปฏิบัติตามพันธกรณีที่มีอยู่กับสถาบันการเงิน หรือบุคคลที่ดำเนินงานร่วมกับ ส.ป.ก.

ข้อ 8. หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรกระทำการฝ่าฝืน ข้อ 7 ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือเตือนให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรละเว้นการกระทำหรือปฏิบัติให้ถูกต้อง หรือทำ ให้ที่ดินกลับสู่สภาพเดิมภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นยังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามโดยไม่มีเหตุอันสมควร ก็ให้ดำเนินการตามข้อ 11 ต่อไป

ในกรณีที่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรกระทำการฝ่าฝืนที่ได้โอนการทำประโยชน์ที่ดินไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปยังบุคคลอื่นหรือกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกรณีหนึ่งกรณีใดในข้อ 7 และไม่สามารถหาตัวได้พบ ให้ดำเนินการตามข้อ 11 ได้โดยมิต้องมีการเตือน

ข้อ 9. การขุดบ่อเพื่อการเกษตรที่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ 7(4) หรือการปลูกสร้างโรงเรือน ที่อยู่อาศัย ยุ้งฉาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรที่เกินสมควรตามข้อ 7 (5) ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรยื่นคำขอ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

ในการอนุญาตนั้นให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาถึงผลดีผลเสียสภาพของที่ดินที่จะต้องเสียหาย ผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อมและแปลงที่ดินข้างเคียง และความเป็นไปได้ในการประกอบกิจการนั้น ประกอบด้วย

ในกรณีการอนุญาตให้ดำเนินการขุดบ่อเพื่อการเกษตรกรรมเกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ 7 (4) ถ้ามีการนำดินหรือสิ่งของที่ขุดได้ออกไปนอกบริเวณที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ไม่ว่าเพื่อการใด ๆ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรต้องจ่ายเงินเท่ากับมูลค่าของดินหรือสิ่งของที่ขุดได้ดังกล่าวเป็นรายได้ของ ส.ป.ก. เพื่อนำเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่เป็นการนำออกไปโดยได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

หากผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าว ไม่ดำเนินการตามที่ขออนุญาตหรือผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาตหรือไม่ชำระเงินตามวรรคสาม ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด ให้ถือว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อ 7 และให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ต่อไป ทั้งนี้ หากผู้ได้รับอนุญาตได้เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินไปแล้ว ให้ผู้ได้รับอนุญาตนั้นทำที่ดินให้กลับสู่สภาพเดิมโดยเป็นผู้

เสียค่าใช้จ่าย

การพิจารณาอนุญาตตามข้อนี้ ในกรณีมีเหตุอันควร คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะมอบหมายให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้อนุญาตแทนก็ได้

ข้อ 10. กรณีเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายใดประสงค์จะสละสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบ ให้ยื่นคำขอสละสิทธิพร้อมกับคำขอบอกเลิกสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ ตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด

หมวด 3

การสิ้นสุดสิทธิและผลของการสิ้นสุดสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดิน

ข้อ 11. หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสุดสิทธิหรือจะสิ้นสุดสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินในกรณีดังต่อไปนี้

(1) ตาย เลิกสถาบันเกษตรกร หรือสละสิทธิ เว้นแต่จะมีการดกทอดทางมรดกตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

(2) โอนสิทธิการทำประโยชน์ การเช่า การเช่าซื้อ หรือการจัดให้โดยมีค่าชดเชยไปยังบุคคลอื่นตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

(3) ขาดคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ก. สัญชาติไทย

ข. มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกัน เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอยู่แล้ว ก่อนดำเนินการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

(4) ไม่ปฏิบัติตามความในข้อ 7 และไม่ปฏิบัติตามค่าเดือนในข้อ 8

การสิ้นสุดสิทธิตาม (1) และ (2) ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดรายงานให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบ และการสิ้นสุดที่ย่อมมีผลในทันทีที่เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้น สำหรับกรณีตาม (3) และ (4) ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสุดสิทธิและให้มี

ผลเป็นการสิ้นสิทธิหลังจากพ้นระยะเวลาการอุทธรณ์ เว้นแต่มีการอุทธรณ์ ๑ ให้การสิ้นสิทธิมีผลเมื่อ คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยยืนตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

๑ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งคำสั่งการสิ้นสิทธิให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรทราบ ภายในสิบห้าวันนับแต่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติ พร้อมทั้งแจ้งระยะเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนดให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรพร้อมบริวารออกจากที่ดิน หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรไม่ยอมออกจากที่ดิน ๑ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการคดีตามกฎหมายต่อไป

ในกรณีไม่สามารถแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรทราบได้ ๑ ให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหมู่บ้านแห่งท้องที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ แห่งละหนึ่งฉบับ

ข้อ 12. เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรใดสิ้นสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามข้อ 11 ๑ ให้เลขานุการหรือผู้ซึ่งเลขานุการมอบหมาย มีหนังสือเรียกสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาจัดให้โดยมีค่าเช่า หรือหนังสือรับมอบที่ดินคืนให้แก่ ส.ป.ก. ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ หากไม่สามารถเรียกเอกสารดังกล่าวคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดไม่ว่าจะเป็นด้วยเหตุใดก็ตาม ๑ ให้จัดทำเป็นประกาศของทางราชการ เพื่อแสดงให้ทราบว่าเอกสารดังกล่าวเป็นอันเลิกใช้ ตั้งแต่วันที่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้น โดยให้ปิดประกาศดังกล่าวไว้ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหมู่บ้านแห่งท้องที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ แห่งละหนึ่งฉบับ มีกำหนดสามสิบวัน

เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ๑ ให้เลขานุการหรือผู้ซึ่งเลขานุการมอบหมาย ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินของเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกร อันเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่ทางราชการได้ลงทุนไป หรือให้กู้ยืมตามสัญญา ทั้งนี้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด 4

อุทธรณ์

ข้อ 13. หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร ผู้ถูกสั่งให้สิ้นสิทธิตามข้อ 11 เห็นว่าคำสั่งนั้นไม่เป็นธรรม ๑ ยื่นอุทธรณ์ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วัน

ที่ได้รับหนังสือแจ้งหรือวันที่ได้ปิดคำสั่ง โดยแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบ

ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด รวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการอุทธรณ์ส่งไปยัง ส.ป.ก. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

ข้อ 14. ในระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งให้สิ้นสิทธิ อาจอยู่ทำประโยชน์ในที่ดินต่อไปจนกว่าคณะกรรมการมีคำวินิจฉัย

เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยแล้ว ให้ ส.ป.ก. แจ้งคำวินิจฉัยไปยังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัย และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้ผู้อุทธรณ์ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำวินิจฉัยจาก ส.ป.ก. ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยยืนตามคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้แจ้งระยะเวลาให้ผู้อุทธรณ์พร้อมทั้งบริวาร ออกจากที่ดินตามระยะเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้กำหนดไปพร้อมกับหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการด้วย

หมวด 5

ข้อ 15. ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในรายละเอียดได้ ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ และในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2535

ลงชื่อ นายอำพล เสนาณรงค์

(นายอำพล เสนาณรงค์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

ภาคผนวก ง

ที่ กษ 1204/ว 406

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

19 ตุลาคม 2533

เรื่อง มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรียน

ด้วยคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 3/2533 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2533 อนุมัติหลักการเรื่อง การได้รับสิทธิในที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา 30 ที่ได้มีการแก้ไขใหม่และในการประชุมครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 อนุมัติหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ส.ป.ก. ขอเรียนให้ทราบถึงรายละเอียดของมติคณะกรรมการ ดังนี้

1. มติคณะกรรมการครั้งที่ 3/2533 กำหนดขั้นตอนของการให้สิทธิแก่เกษตรกรไว้ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1. ในกรณีที่เกษตรกรได้รับคัดเลือกและมีแปลงที่ดินให้กับเกษตรกรเป็นที่แน่นอนแล้ว (มอบ ส.ป.ก.4-28 หรือ ส.ป.ก.4-01 ให้กับเกษตรกรแล้ว) แต่ยังไม่ได้ทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน เกษตรกรมีสิทธิเข้าทำประโยชน์ตามที่ได้รับอนุญาตการตกทอดทางมรดกนั้น ไม่อยู่ในกระบวนการที่กฎหมายกำหนดที่จะให้สิทธิไว้ หากเกษตรกรถึงแก่กรรม ในขั้นตอนนี้ ส.ป.ก. สามารถคัดเลือกเกษตรกรตามระเบียบเพื่อให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้นแทน โดยอาศัยกระบวนการจัดที่ดินตามมาตรา 30 หรือคณะกรรมการอาจกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีการ ให้มีการตกทอดทางมรดกได้หากเห็นว่าเหมาะสมโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518

ขั้นตอนที่ 2. ในกรณีที่เกษตรกรได้ทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินกับ ส.ป.ก.แล้ว สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อดังกล่าวจะโอนแก่กันได้หรือตกทอดทางมรดกได้เฉพาะตามหลักเกณฑ์ วิธี

การ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ เป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ในมาตรา 30
วรรคหก

ขั้นตอนที่ 3. ในกรณีที่เกษตรกรได้ชำระราคาเช่าซื้อครบถ้วนแล้ว และ ส.ป.ก.
ได้โอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นให้แก่เกษตรกรแล้ว เกษตรกรจะมี "สิทธิในที่ดินตามพระราชบัญญัติการ
ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม" การแบ่งแยกหรือการโอนสิทธิในที่ดินเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา 39
โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

2. มติคณะกรรมการครั้งที่ 5/2533 กำหนดหลักเกณฑ์ การโอน และการตกทอด
ทางมรดกการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินซึ่งอยู่ในขั้นตอนที่ 1
ของสิทธิตามมติคณะกรรมการครั้งที่ 3/2533 โดยเห็นว่าในปัจจุบันโดยเฉพาะในที่ดินของรัฐยังมี
ได้มีการทำสัญญาเช่า เช่าซื้อ จาก ส.ป.ก. และเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับเกษตรกรและ
ทายาท จึงเห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวขึ้น โดยให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้
พิจารณาในการณื่อดังต่อไปนี้

2.1 การโอนที่ดินที่ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้เฉพาะการโอนแก่เกษตรกรซึ่ง
เป็นสามีหรือภริยา หรือบุตรที่บรรลุนิติภาวะของผู้ที่ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์เพียงบุคคลใด
บุคคลหนึ่งเท่านั้น เว้นแต่ที่ดินจะมีขนาดที่สามารถแบ่งแยกได้และเพียงพอแก่การครองชีพ ก็ให้
ดำเนินการตามความประสงค์ของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์

2.2 การตกทอดทางมรดกดำเนินการดังนี้

2.2.1 ให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ตกแก่สามี หรือภริยา ของเกษตรกรผู้ได้รับ
สิทธิการเข้าทำประโยชน์เป็นอันดับแรก

2.2.2 กรณีไม่มีบุคคลตาม 2.2.1 ให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ตกแก่ทายาท
โดยธรรมเฉพาะบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายที่เป็นเกษตรกร และบรรลุนิติภาวะเพียงรายใดเท่านั้น

2.2.3 หากมีบุคคลตาม 2.2.2 หลายคน ให้แยกพิจารณาเป็น

2.2.3.1 บุคคลดังกล่าวสามารถตกลงกันเองว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้ได้รับสิทธิ ก็ให้
เป็นไปตามข้อตกลง

2.2.3.2 ถ้าตกลงกันไม่ได้ และหากที่ดินสามารถแบ่งแยกและทำประโยชน์
เพียงพอแก่การครองชีพได้ ก็จัดให้บุคคลเหล่านั้นได้ตามส่วน

2.2.3.3 ถ้าตกลงกันไม่ได้ และที่ดินไม่สามารถแบ่งแยกได้ ให้มีอำนาจกำหนดตัวเกษตรกรผู้เป็นบุตรเพียงรายเดียวเท่านั้น ที่จะได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์

เกษตรกรผู้รับโอนตาม 2.1 และเกษตรกรผู้รับมรดกตาม 2.2 จะต้องเป็นเกษตรกรที่ไม่ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน และไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเพียงพอแก่การครองชีพอยู่ก่อนแล้ว

ให้ถือว่าเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์นี้ตามหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกตาม 2.1 และ 2.2 เป็นเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 19(7) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงขอให้ยึดหลักปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินตามมติคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น และให้ถือว่าคำสั่งหรือหนังสือใด ๆ ที่ขัดแย้งกับมติคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น และให้ถือว่าคำสั่งหรือหนังสือใด ๆ ที่ขัดแย้งกับมติคณะกรรมการทั้ง 2 ครั้ง เป็นอันยกเลิก

อนึ่ง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในขั้นตอนที่ 2 และ 3 ของการให้สิทธิแก่เกษตรกร ส.ป.ก. กำลังดำเนินการพิจารณาเสนอเพื่อขออนุมัติ ฉะนั้น ในระหว่างนี้หากมีปัญหาการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ใคร่ขอให้นำเรื่องหารือเป็นรายกรณี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

สุทธิพร จีระพันธุ์

(นายสุทธิพร จีระพันธุ์)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ

โทร. 2814314

ที่ กษ 1204/ว.604

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

24 ตุลาคม 2534

เรื่อง หลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกการเข้าทำประโยชน์ที่ดินของเกษตรกร
ผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือที่ กษ 1204/ว 406 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2533

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้แจ้งมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมครั้งที่ 5/2533 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2533 เรื่อง อนุมัติหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกการเข้าทำประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 7/2534 เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2534 อนุมัติให้แก่ไขหลักเกณฑ์การโอน และการตกทอดทางมรดกตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2533 ในส่วนที่ได้กำหนดเรื่องของการตกทอดทางมรดกกรณีไม่มีสามีหรือภริยาของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์จากเดิมที่ได้กำหนดว่า "ให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ตกแก่ทายาทโดยธรรมเฉพาะบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายและบรรลุนิติภาวะเพียงรายเดียวเท่านั้น" เป็น "ให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ตกแก่ทายาทโดยธรรมเฉพาะบุตรและบรรลุนิติภาวะเพียงรายเดียวเท่านั้น" และให้ใช้บังคับถึงการโอนและการตกทอดทางมรดกของสิทธิการเข้าทำซื้อ ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 3/2534 เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2534 ด้วย เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติในกรณีผู้รับมรดก เป็นบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วให้สามารถรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

สุทธิพร จีระพันธุ์

(นายสุทธิพร จีระพันธุ์)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ กษ 1204/ว 55

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑ 10200

24 มกราคม 2535

เรื่อง มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

- อ้างถึง 1. หนังสือที่ กษ 1204/ว 406 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2533
2. หนังสือที่ กษ 1204/ว 314 ลงวันที่ 23 พฤษภาคม 2534

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 ได้แจ้งมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมครั้งที่ 3 /2533 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2533 และครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 เรื่อง กำหนดขั้นตอนของการให้สิทธิในที่ดินแก่เกษตรกร และหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดก การเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรผู้ได้สิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน และหนังสือที่อ้างถึง 2 แจ้งมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 3/2534 เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2534 เรื่องอนุมัติหลักการให้นำหลักเกณฑ์ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2533 มาใช้บังคับกับการโอน และการตกทอดทางมรดกของสิทธิการเช่า เช่าซื้อที่ดินโดยอนุโลม ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เนื่องจากการดำเนินงานยังไม่เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดไว้ อันอาจก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานได้ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จึงขอชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวอีกครั้ง ดังนี้

1. มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 3/2533 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2533 กำหนดขั้นตอนของการให้สิทธิในที่ดินแก่เกษตรกรไว้ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1. ในกรณีที่ดินที่เกษตรกรได้รับคัดเลือกและมีแปลงที่ดินให้กับเกษตรกรเป็นที่แน่นอนแล้ว (มอบ ส.ป.ก.4-28 หรือ ส.ป.ก.4-01 ให้กับเกษตรกรแล้ว) แต่ยังไม่ได้ทำสัญญา

เช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน เกษตรกรมีสิทธิเข้าทำประโยชน์ตามที่ได้รับอนุญาต การตกทอดทางมรดกซึ่งสิทธิในที่ดินนั้น ไม่อยู่ในกระบวนการที่กฎหมายกำหนดที่จะให้สิทธิไว้ หากเกษตรกรถึงแก่กรรม ส.ป.ก. สามารถคัดเลือกเกษตรกรตามระเบียบเพื่อให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้นแทน โดยอาศัยกระบวนการจัดที่ดินตามมาตรา 30 หรือคณะกรรมการอาจกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีการให้มี การตกทอดทางมรดกได้ หากเห็นว่าเหมาะสมโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518

ขั้นตอนที่ 2. ในกรณีที่เกษตรกรได้ทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินกับ ส.ป.ก. แล้ว สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินดังกล่าว จะโอนแก่กันได้หรือตกทอดทางมรดกได้เฉพาะตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ดังนี้ เป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ในมาตรา 30 วรรรคหก

ขั้นตอนที่ 3. ในกรณีที่เกษตรกรได้ชำระราคาเช่าซื้อที่ดินครบถ้วนแล้วและ ส.ป.ก. ได้โอนกรรมสิทธิในที่ดินนั้นให้แก่เกษตรกรแล้ว เกษตรกรจะมี "สิทธิในที่ดินตามพระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม" การแบ่งแยกหรือการโอนสิทธิในที่ดินเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา 39 โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

2. มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 กำหนดหลักเกณฑ์การโอน และการตกทอดทางมรดก การเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ของเกษตรกรผู้ที่ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งอยู่ในขั้นตอนที่ 1. ของสิทธิตามมติคณะกรรมการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 3/2533 โดยเห็นว่าในปัจจุบันโดยเฉพาะในที่ดินของรัฐ ยังมี ได้มีการทำสัญญาเช่า เช่าซื้อจาก ส.ป.ก. และเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับเกษตรกรและทายาท จึงเห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวขึ้น โดยให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เป็นผู้มียำนาจ พิจารณาในกรณีดังต่อไปนี้

2.1 การโอนที่ดินที่ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้เฉพาะการโอนแก่เกษตรกรซึ่งเป็นสามีหรือภริยา หรือบุตรที่บรรลุนิติภาวะของผู้ที่ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์เพียงบุคคลใด บุคคลหนึ่งเท่านั้น เว้นแต่ที่ดินจะมีขนาดที่สามารถแบ่งแยกได้ และเพียงพอแก่การครองชีพ ก็ให้ ดำเนินการตามความประสงค์ของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์

2.2 การตกทอดทางมรดกให้ดำเนินการดังนี้

2.2.1 ให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ตกแก่สามี หรือภริยาของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์เป็นอันดับแรก

2.2.2 กรณีไม่มีบุคคลตาม 2.2.1 ให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ตกแก่ทายาทโดยธรรมเฉพาะบุตรที่เป็นเกษตรกร และบรรลุนิติภาวะเพียงรายเดี่ยวนั้น (แก้ไขตามมติคณะกรรมการครั้งที่ 7/2534 เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2534 โดยตัดคำว่าโดยชอบด้วยกฎหมายออก)

2.2.3 หากมีบุคคลตาม 2.2.2 หลายคน ให้แยกพิจารณาเป็น

2.2.3.1 บุคคลดังกล่าวสามารถตกลงกันเองว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้ได้รับสิทธิ ก็ให้เป็นไปตามข้อตกลง

2.2.3.2 ถ้าตกลงกันไม่ได้ และหากที่ดินสามารถแบ่งแยกและทำประโยชน์เพียงพอแก่การครองชีพได้ ก็ให้จัดให้แก่บุคคลเหล่านั้นได้ตามส่วน

2.2.3.3 ถ้าตกลงกันไม่ได้ และที่ดินไม่สามารถแบ่งแยกได้ ให้มีอำนาจกำหนดตัวเกษตรกรผู้เป็นบุตรเพียงรายเดี่ยวนั้นที่จะได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ เกษตรกรผู้รับโอนตาม 2.1 และเกษตรกรผู้รับมรดกตาม 2.2 จะต้องเป็นเกษตรกรที่ไม่ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน และไม่มีที่ดินทำกิน เป็นของตนเองเพียงพอแก่การครองชีพอยู่แล้ว

ให้ถือว่าเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ตามหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกตาม 2.1 และ 2.2 เป็นเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 19 (7) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

3. มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 3/2534 เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2534 อนุมัติหลักการให้นำหลักเกณฑ์ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 มาใช้บังคับกับการโอนและการตกทอดทางมรดกของสิทธิการเช่า เช่าซื้อที่ดิน (ขั้นตอนที่ 2) โดยอนุโลม โดยเพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับการรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ของเจ้ามรดกที่มีอยู่ก่อนตาย รวมทั้งรับผิดชอบเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเกี่ยวกับการรังวัด หรือแบ่งแยกที่ดินในแปลงที่ขอโอนหรือแปลงที่เป็นมรดกนั้น

4. หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในขั้นตอนที่ 3 ของการให้สิทธิแก่เกษตรกรซึ่งจะต้องดำเนินการโดยออกกฎกระทรวงตามความในมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 ส.ป.ก.กำลังพิจารณาดำเนินการอยู่

5. ในกรณีจังหวัดมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดังกล่าว หรือมีความจำเป็นที่จะโอนหรือตกทอดทางมรดกให้กับเกษตรกรที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้โดยไม่มีเหตุผลสมควร ขอให้จังหวัดนำเนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วส่งให้ ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ.

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ประเสริฐพันธุ์ พิพัฒกุล

(นายประเสริฐพันธุ์ พิพัฒกุล)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ

โทร. 2814314

โทรสาร 2810815

ประวัติผู้เขียน

นายกิจจา สมะววรรณะ เกิดวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2501 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนอานวยศิลป์พระนคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อ พ.ศ. 2522 สอบไล่ได้ชั้นเนติบัณฑิตไทย สมัยที่ 36 เมื่อ พ.ศ. 2527 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิตที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2531 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่ง นิตกร 5 ที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี

